

Vážení příznivci Střediska ekologické výchovy Toulcův dvůr,

je za námi další rok usilovné práce a dobrých výsledků. Rostoucí počet spokojených návštěvníků, obětavých organizátorů, sponzorů i dobrovolníků a rozšiřující se spektrum našich aktivit ukazují, že se nám daří realizovat své cíle.

Zájmové sdružení Toulcův dvůr od roku 2009 prošlo významným a prudkým vývojem. Došlo k nárůstu činnosti, několikanásobně se zvýšil obrat organizace, počet zaměstnanců dosáhl v roce 2013 čtyřiceti, dosud nejvíce v historii sdružení.

Objemu činností a jejich pestrosti přestal vyhovovat dlouholetý zavedený systém řízení organizace. Správní rada jako statutární orgán neměla prostor pro potřebné operativní řízení. Ze strategického plánování i jednání správních rad vyplynula potřeba oddělit aktivity sociálního podniku od samotné organizace, jejíž hlavní prioritou je sdružovat a koordinovat činnost členských organizací v Toulcově dvoře. **Proto jsme v roce 2013 zahájili proces transformace.**

Příprava i vlastní proces rozdělování organizace na dva subjekty trval více než šest měsíců a na začátku roku 2014 byla stanovena nová struktura Zájmového sdružení Toulcův dvůr. Byl vyčleněn sociální podnik ENVIRA, o. p. s., který byl přijat za člena Zájmového sdružení.

Čekají nás další důležité úkoly jako je změna stanov, zvažujeme změnu právní formy Zájmového sdružení. Věřím ale, že pokud jsme úspěšně zvládli oddělit sociální podnik a provést transformaci, budeme mít dost iniciativy a času provést i změny následné. Držte nám, prosím, palce, abychom zvládli veškerá úskalí spojená s právními změnami i administrativní náročnost celého procesu a do dalšího roku vstupovali s „novou vizáží" a novými nápady.

Těším se, že i v roce 2014 bude vás, příznivců Toulcova dvora, přibývat.

Ing. Lenka Skoupá
Předsedkyně Správní rady ZS TD

Obsah

ORGANIZACE 3

POSLÁNÍ 4

ČINNOST 5

SPRÁVA BUDOV 6

ZDRAVÁ JÍDELNA 7

SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ 8

INFORMAČNÍ CENTRUM 9

REALIZACE PROJEKTŮ 10

DOBROVOLNICKÉ AKTIVITY 10

PÉČE O ZELEŇ 16

PR ORGANIZACE 18

ZAMĚSTNANCI 19

ČLENOVÉ ZS TD 20

VZDĚLÁVÁNÍ 23

FARMA HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT 25

SLUŽBY 26

MATEŘSKÁ ŠKOLA SEMÍNKO 27

ZO ČSOP „BOTIČ-ROKYTKA“ 30

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY 30

PODĚKOVÁNÍ 31

PŘÍLOHY 32

Identifikační údaje, struktura a organizace

Zájmové sdružení Toulcův dvůr je tvořeno čtyřmi členskými organizacemi. Členské organizace svojí činností naplňují poslání Střediska ekologické výchovy, vlastní zájmové sdružení především spravuje magistrátem hl. m. Prahy pronajaté budovy a areál Toulcova dvora.

Sídlo:
Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr
Kubatova 32/1, Praha 102 00
IČ: 62 93 41 71
DIČ: CZ 62 93 41 71

Členské organizace:
Základní článek Hnutí Brontosaurus Botič
Sdružení SRAZ
Mateřská Škola Semínko
4. Základní organizace Českého svazu ochránců přírody

Předsedkyně správní rady: Ing. Lenka Skoupá

Správce Zájmového sdružení: Ing. Václav Kugler

Členové správní rady: Ing. Marie Dvořáčková, Ing. Jan Chvátal, Ing. Tomáš Hodina, Mgr. Magdaléna Kapuciánová, Ing. Halina Holá, Mgr. Kateřina Schreiberová, Jakub Moravec, Josef Moravec

Členové výkonného výboru: Ing. Marie Dvořáčková, Ing. Jan Chvátal, Ing. Tomáš Hodina, Mgr. Magdaléna Kapuciánová, Ing. Halina Holá, Michal Jirsa, Ing. Václav Kugler, Ing. Lenka Skoupá

Poslání, vize a hodnoty organizace

Poslání

„V Toulcově dvoře vytváříme otevřený prostor pro rozvoj vztahu člověka k přírodě a společnosti."

Vize

„Zájmové sdružení Toulcův dvůr je fungující soběstačnou organizací, která rozvíjí vzorové Středisko ekologické výchovy. Činnost sdružení má významný sociální přesah a přispívá k obohacení a zpestření kulturního dění v regionu."

Hodnoty

1. Ohleduplnost k životnímu prostředí
2. Kvalita služeb
    - spokojenost odběratelů
    - opakované návštěvy, stálí zákazníci
    - oprávněných stížností je zanedbatelné množství
    - pracovníci se odborně vzdělávají
3. Dodržování etických zásad
    - vstřícná komunikace
    - otevřenost
    - loajalita
    - prospěšnost
4. Práce v týmu – výsledek není dílem jednotlivce
5. Politická neutralita
6. Kontinuita činnosti organizace

Činnost organizace

Zájmové sdružení Toulcův dvůr, dále jen ZS TD, zastává důležitou úlohu koordinátora aktivit jednotlivých členských organizací, na mnoha z nich se podílí svou vlastní činností. Tabulkový přehled činnosti členských organizací uvádíme v příloze.

Vlastní činnost organizace byla velmi pestrá. Sestávala doposud ze dvou hlavních okruhů – údržby areálu Střediska ekologické výchovy a vlastní ekonomické činnosti. Novým provozem se v roce 2012 stalo Informační centrum, které vzniklo díky podpoře Ministerstva pro místní rozvoj. Veškerými provozy a činnostmi se prolíná tzv. „Sociální podnikání". Zájmové sdružení je zaměstnavatelem zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením (OZP).

Správa budov

Správa budov je jednou z hlavních činností ZS TD. Objekt Toulcova dvora je majetkem Hlavního města Prahy a Zájmové sdružení jej spravuje ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, odborem evidence, správy a využití majetku. Dařila se spolupráce při opravách, zejména oken a schodišť.

Naše činnost dále zahrnuje zejména pravidelné revize součástí objektů (komíny, hromosvody, rozvody), plnění požadavků požární ochrany a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

V roce 2013 areál navštívilo přibližně **40.000 návštěvníků** (mimo programy pro veřejnost). Areál se tak stal velmi vyhledávanou lokalitou pro odpočinek a relaxaci.

Provoz a zkvalitnění služeb stravovacího zařízení „Zdravá jídelna“

ZDRAVÁ JÍDELNA

Zdravá jídelna v roce 2013 rozšířila svůj sortiment a nabídku. Více se orientujeme na místní produkty a lokální dodavatele. Snažíme se tak naplňovat naše environmentální smýšlení. Díky podpoře Úřadu práce nadále zaměstnáváme pracovníky se zdravotním postižením.

Zdravá jídelna vaří pro místní zaměstnance a návštěvníky, nově však nabídla i rozvoz balených jídel. Získali jsme nové zákazníky z řad mateřských škol a podařilo se nám tak naplnit naší výrobní kapacitu.

Úspěšně jsme pořádali několik firemních akcí a svateb, zajišťovali jsme občerstvení pro konference a semináře. Jsme hlavními dodavateli pro místní tradiční akce, jako jsou oblíbené jarmarky či Masopust. Zdravá jídelna v roce 2013 uvařila **více než 42.000 obědů**.

Sociální podnikání

Sociální podnik je charakteristický tím, že zaměstnává více než 30 % osob se zdravotním či jiným znevýhodněním na trhu práce. V Zájmovém sdružení Toulcův dvůr se již od roku 2009 věnujeme zaměstnávání zdravotně znevýhodněných osob. Zaměřujeme se na všechny typy zdravotního postižení – fyzické, mentální, smyslové, kombinované i duševní onemocnění. Pracovníky vybíráme podle dovedností a pozitivního přístupu k vykonávané činnosti. Individuálně přizpůsobujeme rozložení pracovní doby a výši pracovního úvazku. Zohledňujeme zdravotní stav a přizpůsobujeme pracovní prostředí i styl práce.

Zájmové sdružení Toulcův dvůr je od roku 2011 zařazeno v Katalogu organizací zaměstnávajících více než 50% osob se zdravotním postižením, tedy do katalogu subjektů, které mohou poskytovat náhradní plnění.

V jednotlivých čtvrtletích byl podíl osob se zdravotním postižením (OZP) ze všech pracovníků v organizaci následující:

1. čtvrtletí: 73,55%
2. čtvrtletí: 72,14 %
3. čtvrtletí: 73,77 %
4. čtvrtletí: 72,87 %

V průběhu roku 2013 jsme zaměstnávali celkem **22 pracovníků se zdravotním znevýhodněním**. Zaměstnávání pracovníků se zdravotním znevýhodněním v roce 2013 zajišťoval tým složený ze správce sdružení, koordinátorky sociálního podnikání, šéfkuchařky, provozní manažerky, dvou kuchařů – vedoucích směn, vedoucího údržby areálu a budov a koordinátorky infocentra. Od srpna 2013 tým sociálního podniku doplnila sociální pracovnice a vedoucí rukodělné dílny, pracovní terapeutka a vedoucí administrativy.

Novinkou v zaměstnávání OZP v organizaci je tréninkový program, který rozšiřuje nabídku pracovních pozic a současně připravuje jeho účastníky na běžné zaměstnání na trhu práce.

Informační centrum

Infocentrum Toulcova dvora vzniklo díky projektové podpoře Ministerstva pro místní rozvoj v roce 2011, kdy proběhla rekonstrukce prostor a jejich vybavení, postupně byl budován tým pracovníků infocentra, kam začleňujeme také osoby se zdravotním postižením.

V roce 2013 v rámci projektu Operačního programu Praha – Adaptabilita, zde bylo vytvořeno tréninkové zaměstnání, jehož cílem je připravit pracovníka se zdravotním znevýhodněním na dlouhodobé pracovní uplatnění na trhu práce.

Zavedli jsme pravidelnou průvodcovskou službu, která přivádí návštěvníky do míst, kam se sami nepodívají, a kde se mohou dozvědět mnohem více o Toulcově dvoře, jeho historii a aktivitách. Nabídka prohlídkových tras byla rozšířena o okruhy zaměřené na farmu původních českých plemen, včely a včelařství a cenné biotopy areálu Toulcova dvora. Zájem veřejnosti o prohlídky roste, v roce 2013 tuto službu využilo přes **1000 osob**.

Jedním z cílů práce informačního centra je rozvoj mikroregionu Prahy 10, 11 a 15, jehož je Toulcův dvůr přirozeným centrem. V roce 2013 byla obnovena a doplněna naučná stezka Toulcovým dvorem. Celkově vyšší počet návštěvníků zaznamenáváme o víkendech, což souvisí především s konáním velkých akcí Toulcova dvora. V roce 2013 návštěvnost dosáhla 4000 návštěvníků.

Součástí činnosti infocentra je také drobný prodej upomínkových předmětů a výrobků z Toulcova dvora. Nabízíme med, keramiku vlastní výroby z chráněné dílny, dále pohledy, turistické známky a vizitky či trička s motivem Toulcova dvora.

Realizace projektů

Grant MHMP „Praktická environmentální osvěta široké veřejnosti v Informačním centru Toulcova dvora“

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

V rámci projektu bylo připraveno a zrealizováno 10 přednášek s environmentální tematikou. Zároveň byla obnovena naučná stezka Toulcovým dvorem, včetně jejího doplnění o panel věnující se stepi na hlavním dvoře. Dále byla podpořena propagace a realizace významných akcí Toulcova dvora zaměřených na přírodu a její ochranu – Den Země, Den Zvířat apod.

Grant MHMP „Zvýšení turistické návštěvnosti historické památky Toulcův dvůr“

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Náplní projektu byl rozvoj příjezdové turistiky. Záměrem projektu bylo propagovat Toulcův dvůr jako historickou památku a připravit pro veřejnost nové prohlídkové okruhy. Toulcův dvůr je nejen Střediskem ekologické výchovy s farmou původních českých hospodářských zvířat, ale také historickou památkou. Díky rozšíření o průvodcovské služby se veřejnost nyní může seznámit s dlouhou a zajímavou historií Toulcova dvora.

Grant MHMP „Revitalizace mokřadu v areálu Toulcova dvora“

Náplní projektu byla podpora environmentálně zaměřené údržby areálu Toulcova dvora. Byl sestaven plán péče o mokřad, podána žádost o vyhlášení tohoto území jako registrovaného významného krajinného prvku. Proběhla rovněž likvidace povodňových škod a související kácení rizikových dřevin. Byly instalovány ptačí budky, vysázeny vrby a založena plocha pro řez méně tradičních dřevin „na hlavu“ jako ukázka tradičního lesního hospodářství.

Program tréninkového zaměstnávání v Toulcově dvoře (CZ.2.17/2.1.00/35054)
Realizace: 1. 8. 2013 – 30. 4. 2015

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

V srpnu 2013 jsme zahájili realizaci projektu s názvem „Program tréninkového zaměstnávání v Toulcově dvoře“. Tento projekt je financován z prostředků ESF v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita a potrvá do dubna 2015.

Cílem projektu je zlepšení dostupnosti zaměstnání pro cílovou skupinu osob se zdravotním znevýhodněním. Tréninkové zaměstnávání umožňuje rozvinout a upevnit pracovní návyky a dovednosti u osob s omezenými příležitostmi na trhu práce. V provozech Toulcova dvora učíme osoby na

tréninkových pozicích potřebným znalostem a dovednostem zaměstnance. Pracujeme s těmi, kdo pro své zdravotní znevýhodnění dosud neměli příležitost pracovat, nebyli v předchozích zaměstnáních úspěšní, nebo kvůli dlouhodobému léčení ztratili pracovní návyky. Tréninková místa slouží k rozvíjení znalostí, pracovních a komunikačních dovedností a usnadňují (u klientů s těžším postižením přímo zajišťují) integraci.

S účastníky tréninkového programu uzavíráme pracovní smlouvu na dobu 4-6 měsíců. Během této doby pracují na vybrané tréninkové pozici a za svou práci dostávají mzdu. Pracovní doba v tréninkovém programu je podle individuálních možností 1–4krát týdně na 4–6 hodin za den.

Účastníkům jsou zde k dispozici sociální pracovník a pracovní terapeut. S pracovním terapeutem v průběhu programu pracují na zlepšení svých pracovních dovedností a podporu sociálního pracovníka mohou využít (mimo jiné) při hledání práce na volném pracovním trhu.

V rukodělné dílně, která díky podpoře z projektu vznikla, probíhá nácvik základů práce na hrnčířském kruhu, modelování z hlíny, malba na sklo, výroba dekorací z přírodních i recyklovaných materiálů, nebo techniky potisku textilu. V našem infocentru se klienti učí, jak podávat informace návštěvníkům, jak přepojovat telefonické hovory, pomáhají s přípravou výstav a nejrůznějších akcí na Toulcově dvoře. Na pozici administrativní pracovník je možné se naučit základní práci na PC (Excel, Word), vypisovat složenky a dokumenty, zakládat dokumentaci apod. Na ubytovně probíhá trénink na pozici pokojská a na farmě získávají klienti tréninkového programu znalosti o základní péči o jednotlivé druhy zvířat. V roce 2013 nastoupilo do programu 5 pracovníků se zdravotním postižením, rukodělná dílna byla ve fázi přípravy a provoz bude zahájen v roce 2014.

Profesionalizací ke stabilitě a růstu sociálního podniku (CZ.2.17/2.1.00/36106)
Realizace: 1. 7. 2013 – 31. 12. 2014

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

V červenci 2013 jsme zahájili realizaci projektu s názvem „Profesionalizací ke stabilitě a růstu sociálního podniku“. Tento projekt je financován z prostředků ESF v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita a potrvá do konce roku 2014. Cílem projektu je stabilizovat chod současné podoby sociálního podniku, připravit tým organizace k rozvoji a navýšit počet pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.

V rámci přípravy projektu proběhla analýza vzdělávacích potřeb zaměstnanců organizace (management a odborní pracovníci), která ukázala, že zaměstnanci mají zájem o zlepšení svých odborných znalostí a rozvoj manažerských dovedností. Každému pracovníkovi byl sestaven individuální vzdělávací plán, který je postupně plněn. V roce 2013 náš tým absolvoval dva dvoudenní vzdělávací bloky v oblasti manažerských dovedností: „Ekonomické minimum a základy finančního řízení“ a „Poskytování kvalitních služeb“. Odborné vzdělávání bude dále zaměřeno na oblasti, které vedou ke zvýšení kompetencí v práci s pracovníky se zdravotním postižením a ke zlepšení pracovních postupů.

V září 2013 byl náš tým rozšířen o dva fundraisery, kteří zajišťují financování činnosti, vytvářejí strategie a vymýšlejí vhodné způsoby financování. Jeden fundraiser se zaměřuje na práci s firemními a individuálními dárci, druhý se zabývá veřejnými zdroji, nadačními příspěvky a sledováním grantových příležitostí. Společně fundraiseři zpracovali finanční analýzu, vytvořili fundraisingový plán a připravili podklady k oslovování firem.

Abychom vytvořili prostor pro zvažování rizik a včasné řešení obtíží při provozu a rozšiřování sociálního podniku, zavedli jsme v organizaci pravidelnou supervizi. Supervize se nám osvědčila jako důležitá součást práce s lidmi, která zajišťuje její kvalitu, podporuje růst pracovníků, a tím i kvalitní a dlouhodobě udržitelné zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Od srpna 2013 probíhají v naší organizaci pravidelná setkávání týmu se supervizorem, který se zaměřuje na supervizi řízení i na supervizi přímé práce s klienty.

Grant nadace Vodafone

Cílem projektu bylo nastavit procesy finančního řízení. Byl připravován automatizovaný výstup, který v detailu ukazuje aktuální stav organizace a na jehož základě lze přijímat operativní a strategická rozhodnutí. Díky podpoře projektu byla přijata na tříměsíční období finanční analytička a specialistka Zuzana Křivinková. Společně jsme vytvořili plán na finanční ozdravení ZS Toulcův dvůr. I díky tomuto projektu a přispění Zuzany Křivinkové se podařilo zvrátit nepříznivý trend a udržet ZS TD v roce 2013 v černých číslech.

Grant nadace Siemens

Vzdělání zaměstnanců jako nejlepší cesta pro zlepšování kvality poskytovaných služeb a zároveň finanční udržitelnosti neziskové organizace bylo předmětem Grantové podpory nadace Siemens. Prostřednictvím projektu „Vzdělávání pro Sociální podnikání“ bylo proškoleno 46 pracovníků ZS Toulcův dvůr v nejrůznějších oblastech, zejména, účetnictví, týmové spolupráce, komunikace s osobami se zdravotním postižením, vedení týmu ve vztahu ke strategii organizace a dalších.

Realizace dobrovolnických aktivit

Zájmové sdružení dlouhodobě pracuje s dobrovolníky. Jejich práce je pro nás velkým přínosem. Umožňuje nám realizovat časově náročnější činnosti a zvládat nápor sezónních prací.

Již několik let spolupracujeme s Fórem dárců, které nám zprostředkovává pravidelné dobrovolnické dny. Nárazově několikrát ročně pořádáme velké dobrovolnické dny pro spolupracující firmy.

Řada firem nás vyhledala samostatně a připojila se tak k sílící snaze komerčních firem o společenskou odpovědnost. Uspořádali jsme celkem **44 dobrovolnických dnů** společně se **13 společnostmi**. Poděkování náleží zejména společnostem ČSOB, T-mobile, Česká spořitelna, SAP, Allianz, CA - Technologies, ČEZ, Hewlett Packard a mnoha dalším. Pomáhali nám rovněž zahraniční studenti a žáci ze sousedního gymnázia. Opět jsme se účastnili dvou mezinárodních dobrovolnických dnů Give and Gain Day a Engage Day.

Celkem jsme přivítali téměř **440 dobrovolníků**, jejich práce by pokryla roční úvazek jednoho zaměstnance. Dobrovolníci nám tak ušetřili náklady v řádu statisíců Kč. Rádi bychom partnerství s komerčním sektorem dále rozvíjeli.

Péče o zeleň

Péče o zeleň probíhala obvyklým způsobem. Vysazovali jsme keře, pečovali o ukázková políčka a zahrádku, která slouží výukovým programům. Starali jsme se o záhony a step na nádvoří Toulcova dvora, ovocné stromy a třešňový sad, který jsme doplnili několika novými stromy, které jsme sami naroubovali.

Díky zvířatům z naší farmy jsme vypásali celý areál a sekali nevypásané plochy v areálu i mimo něj. Na jaře areál zasáhla velká povodeň, která zanechala značné škody převážně v mokřadu. Z bezpečnostních důvodů byl mokřad na několik týdnů uzavřen a muselo být poraženo několik vzrostlých stromů. Velký objem práce zabral následný úklid naplaveného nepořádku a popadaných dřevin. Pozdější vichřice škody způsobené v areálu ještě zhoršila.

Pokračovali jsme v jednání o přičlenění pozemků sousedících s Toulcovým dvorem, které již léta využíváme a udržujeme (např. pozemky mezi autobusovou zastávkou a budovami TD).

PR Organizace

Úkolem PR Toulcova dvora je především propagovat jej jako příjemné místo trávení volného času a jako centrum odbornosti v některých oblastech. Pravidelně jsou vydávány tiskové zprávy o chystajících se akcích. Hlavní důraz je kladen na uchovávání starých tradic, chov domácích druhů hospodářských zvířat, fungování sociálního podniku a podobně. Čtenáři médií se tak mohli dozvědět například o tom, jak fungují lesní mateřské školky, že byly v Toulcově dvoře zahájeny prohlídky pro neslyšící, popřípadě proč v roce 2013 hrozil nedostatek medu a jak to ovlivňuje na jeho ceny.

Témata, která jsou nabízena novinářům, vznikají ve skupině složené ze zástupců jednotlivých členských organizací ZS TD. Samotná PR činnost je pak zajišťována PR koordinátorem.

Média, která v roce 2013 vydala články nebo natočila reportáže o Toulcově dvoře jsou mimo jiné: idnes.cz, ihned.cz, deník Metro, Česká televize, Český rozhlas, Metropol TV, Pražský patriot, Právo, novinky.cz, Haló noviny a další. Spolupracujeme také s místními novinami, jedná se o periodika přilehlých městských částí Prahy 10, 11 a 15 (Hlasatel, Klíč, Noviny Prahy 10). Pokračovala spolupráce s ekologicky zaměřenými weby – Enviweb či Ekolist, a také s médii zaměřenými na sociální oblast - Helpnet.

Informace o akcích pořádaných na Toulcově dvoře pravidelně doplňujeme na turistické portály, na portály zaměřené na dění v Praze či na dětské aktivity (Prague Tip, Kudy z nudy, Pěkný den, Ententyky, Kapesní katalog dětem a mnohé další). Jako součást propagace Toulcova dvora využíváme webové stránky Toulcova dvora, sociální sítě (především facebooku, který dosáhl téměř 2000 fanoušků) a rozesílání newsletteru.

Zaměstnanci

Údržba areálu: David Anichobr, Michal Jirsa, Hryhoriy Karelov, Jaroslava Krpálková, Petr Pačes, Miroslav Picálek, Lukáš Uhlík

Infocentrum: Tomáš Helbig, Lucie Kadziolková, Zuzana Merhautová, Eva Spálenská

Zdravá jídelna: Jitka Báštěcká, Anna Čebeková, Petra Falcová, Monika Gaschlerová, Miroslav Hrodek, Alexandra Koutová Karfíková, Jana Kejdanová , Hana Kroutilová (mateřská dovolená), Petr Kunčar, Lenka Maali, Zdeněk Mysliveček, Radka Nosková (mateřská dovolená), Tomáš Patočka, Renata Pelikánová, Vendula Peterková, Miloslava Peštová, Ivana Skalošová, Martina Strachotová, Pavlína Třešňáková, Petra Vosáhlová, Marek Zábojník

Sociální podnikání a administrativa: Iveta Černá, Lenka Čumplová, Alexandra Dostálová, Alena Mrázková, Martina Reiselová, Lucie Síbková

Tréninkový program: Ondřej Ebr, Natálie Holzerová, Patrik Horvát, Kamila Löfelmannová, Irena Pospíšilová

Účetnictví: Marie Sovina

Public Relations: Zuzana Merhautová (mateřská dovolená), Eva Spálenská

Krok jinak: Zuzana Křivinková

Fundraiseři: Václav Kugler, Eva Spálenská, Daniel Škvařil

Správce Zájmového sdružení Toulcův dvůr: Václav Kugler

Činnost členských organizací ZS Toulcův dvůr

Základní článek Hnutí Brontosaurus Botič
www.toulcuvdvur.cz/o-nas/organizace/zchb-botic

Sdružení SRAZ
www.sdruzenisraz.cz

Mateřská škola Semínko o.p.s.
www.msseminko.cz

4. ZO ČSOP „Botič-Rokytka“
www.csop.webpark.cz

Vzdělávání

Ekologické výukové programy pro školní a předškolní kolektivy jsou jednou z našich stěžejních vzdělávacích činností. Mateřským, základním a středním školám poskytují ekologické výukové programy možnost doplnit v unikátním přírodním prostředí výuku o praktickou ekologickou výchovu. Dvou až čtyřhodinové interaktivní programy nabízejí seznámení se zvířaty z naší farmy, ekosystémy areálu Toulcova dvora, s environmentálními problémy a v neposlední řadě se starými tradicemi a řemesly.

ZČ HB Botič jako hlavní koordinátor ekologických výukových programů na Toulcově dvoře spolupracuje na jejich realizaci s občanským sdružením SRAZ. Koordinujeme i zajišťování ekologicko-výchovných služeb pro Magistrát hl. m. Prahy na celopražské úrovni.

V roce 2013 se uskutečnilo celkem **897 programů**, kterých se zúčastnilo **15 730 dětí** (součet ZČ Hnutí Brontosaurus Botič a Sdružení SRAZ).

V květnu 2013 jsme zahájili v pořadí již třetí běh specializačního studia pro koordinátory EVVO v předškolní výchově, tentokrát ze školek na území Středočeského kraje. Do studia se zapsalo **24 učitelek** z 23 mateřských škol. Studium je financováno z Evropského sociálního fondu a je pro účastnice zdarma. Pro pedagogy a odbornou veřejnost jsme v loňském roce zorganizovali dalších 18 seminářů pro celkem **523 účastníků**.

Další významnou cílovou skupinou, které se dlouhodobě věnujeme, jsou studenti a odborná veřejnost. Cílem bylo výchovou a osvětou přispět ke zlepšení životní pohody zvířat. V tomto roce jsme aktivně pracovali s **657 studenty** především vysokých škol, kteří se účastnili připravených seminářů a dlouhodobých odborných praxí. Proběhlo 12 seminářů pro odbornou chovatelskou veřejnost, do kterých se aktivně zapojilo **328 osob**. Nejvíce jsme se věnovali tématu přirozené komunikaci s koňmi.

Volný čas

Pro děti a širokou veřejnost připravujeme na Toulcově dvoře vzdělávací a kulturní programy již od roku 1996. Jejich cílem je posílení vztahů účastníků k přírodě a obnova starých zvyků a řemesel. Každý rok připravujeme velké akce jako Masopust, Den Země, Den zvířat, Dožínkové slavnosti a řadu menších - přednášek, vzdělávacích programů, jarmarků, rukodělných dílen či exkurzí.

Programy jsou připravovány tak, aby se jich mohly účastnit také rodiny s malými dětmi. Toulcův dvůr se díky těmto akcím stává důležitým kulturním a společenským centrem regionu.

V roce 2013 u nás proběhlo celkem 156 programů, dílen, seminářů, vycházek a výstav pro volný čas dětí, mládeže a rodin. Celkem se těchto akcí zúčastnilo přes **14 tisíc návštěvníků**.

Velké oblibě se těší pravidelná činnost **Klubu SRAZ**, v rámci které probíhají zájmové kroužky se zaměřením na jezdectví a chovatelství. Klub má okolo **430 členů**, pro které připravujeme další volnočasové aktivity - výlety, pobyty, soutěže, společenské akce aj.

V programech využíváme aktivit a kontaktu se zvířaty k terapeutickému působení, podpoře zdraví, obohacení života, integraci a rozvíjení pozitivního vztahu mezi člověkem a zvířetem. Věnujeme se **hiporehabilitaci**. V loňském roce proběhlo celkem **1562 lekcí**, do kterých bylo zapojeno **115 klientů**. Probíhalo 20 kroužků s využitím koní, farmy a zookoutku, které navštěvovalo 160 dětí.

V průběhu prázdnin se takřka **300 dětí** a jejich rodičů zúčastnilo 10 letních a 2 zimních mimopražských pobytových akcí. Celkem **200 dětí** se zapojilo do příměstských táborů konaných přímo v areálu Toulcova dvora.

Rodinné centrum Mateřídouška u nás nabízí pravidelné i jednorázové programy pro rodiče s dětmi od narození do šesti let a kroužky pro děti od 3 do 9 let bez rodičů. Cílem není jen chystat zajímavé programy pro pobavení rodičů a dětí, ale naše malé i velké návštěvníky vytrvale inspirovat a posilovat, aby se nové poznatky a dovednosti staly nedílnou součástí jejich každodenního života.

Programová nabídka vychází z možností lektorek – převážně maminek na mateřské dovolené. Některé programy odráží momentální trendy, jiné naopak sledují nadčasovou nit. Mateřídouška tak vytváří velmi pestré seskupení s působením ekologickým, kulturním i sociálním.

Tvořivá spolupráce, laskavá ohleduplnost, vzájemná pomoc a komunikace mezi všemi zúčastněnými je pevným základem našeho snažení. Toulcův dvůr nám navíc umožňuje zcela mimořádným způsobem aktivně utvářet i vztahy ke zvířatům na farmě i k rostlinám a stromům na naší zahradě a obnovovat tak praktické dovednosti, které lidem ve městech často chybí. V roce 2013 navštívilo klub **5882 účastníků**, o 1500 více než v předcházejícím roce.

Farma hospodářských zvířat

Od roku 2001 vytváříme ojedinělou socioterapeutickou a výukovou farmu s expozicí původních českých plemen hospodářských zvířat a koní, která je vedena v duchu welfare – životní pohody zvířat. Zajišťujeme každodenní péči o zvířata i prostory. Farma je oblíbeným místem návštěvníků. Odhadujeme, že jí v roce 2013 navštívilo **40.000 osob**. Současně v jejich prostorách probíhá část výukových, volnočasových i osvětových programů. Je chráněným a tréninkovým pracovním místem pro klienty sociálního podniku.

Služby

Knihovna ekologické, přírodovědné a regionální literatury

Na konci roku nabízela knihovna okolo **925 titulů** především z oblastí ochrany přírody, ekologie a pedagogiky. Jejich seznam je přístupný na internetových stránkách. Zájemci si mohou v běžnou denní hodinu vypůjčit poptávané knihy nebo časopisy. Odborné publikace byly využívány hlavně lektory při přípravě a realizaci ekologických výukových programů pro školní kolektivy.

Ekoporadna

Pomáhá občanům řešit drobné problémy v oblasti ochrany životního prostředí, se kterými se v životě setkávají. Poradna má otevřeno dvakrát týdně v odpoledních hodinách. Mimo tuto dobu je možné vznést své dotazy pomocí telefonu či e-mailu. Na internetových stránkách postupně zveřejňujeme odpovědi na často kladené dotazy. V roce 2013 bylo pracovníky ekoporadny zodpovězeno **65 dotazů**.

Pronájem prostor

Výukové a společenské prostory Toulcova dvora v době, kdy je nevyužíváme k našim akcím a programům, pronajímáme dalším organizacím, firmám i jednotlivcům pro pořádání jejich především vzdělávacích akcí. K dispozici jsou exteriéry a místnosti s kapacitou 15 -150 osob. Externí pořadatelé seminářů doplňují nabídku akcí pro návštěvníky Toulcova dvora a zároveň přinášejí finanční zdroje na dofinancování vzdělávacích aktivit organizace. V roce 2013 proběhlo **159 pronájmů**.

Ubytovna

Hostel v areálu Toulcova dvora s kapacitou 37 míst, převážně ve třílůžkových pokojích je k dispozici nejen pro účastníky školení konaných na Toulcově dvoře a pro školní výlety, ale i jednotlivcům. Poskytli jsme **5417 noclehů pro 1921 ubytovaných**.

Mateřská škola Semínko

Mateřská škola Semínko o.p.s. se sídlem v SEV Toulcův dvůr je nezisková organizace založená v roce 2003. Jedná se o soukromou mateřskou školu s environmentálním vzdělávacím programem, zařazenou v rejstříku škol.

Školní vzdělávací program nese název ***„Nastartování přirozenějšího způsobu života“***. Děti se učí na základě praktických zkušeností – prožitků. Kvalitní a inspirativní prostředí Toulcova dvora umožňuje optimální podmínky pro harmonický rozvoj dětí. Stavebními kameny výchovně-vzdělávacího programu jsou Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO), Výchova k udržitelnému rozvoji (VUR) a zdravý životní styl zastupující zejména pohyb na čerstvém vzduchu a zdravé stravování. Důraz je kladen na harmonický rozvoj osobnosti dítěte, na pravidelný pobyt venku. Děti jsou vedeny k věku přiměřené soběstačnosti i aktivní činnosti. Cílem učitelů je nenosit přírodu do interiérů, ale chodit za ní ven**, za každého počasí**, a vidět ji ve svém přirozeném prostředí.

Vedle dvou běžných tříd, jsou od roku 2010 další dvě skupinky dětí zařazené do lesní třídy **Lesníček**. Program této třídy byl ověřován Výzkumným ústavem pedagogickým. Po ukončení zdejšího pokusného ověřování, Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy lesní školky schválilo jako možné typy tříd při mateřských školách.

V Mateřské škole bylo v roce 2013 zaměstnáno 15 osob a přihlášeno 76 dětí ve věku 3-7 let.

Projekt ***„Les jako třída pro předškoláky – Zřízení první lesní mateřské školy v České republice“*** získal vyznamenání německé komise UNESCO jako projekt „Dekády pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji“, kterou OSN vyhlásilo na období 2005 – 2014. Semínko bylo vyznamenáno jako jedna z iniciativ, které svými projekty přispěly k šíření této celosvětové strategie a zprostředkovávají dětem a dospělým způsoby myšlení a konání v souladu s principy udržitelného rozvoje.

V létě se uskutečnila již čtvrtá **Letní škola pro pedagogy lesních mateřských škol**. Zúčastnilo se jí na 70 zájemců.

MŠ získala grant s názvem ***„Česká přírodní zahrada“*** na vytvoření obvodové části zahrady mateřské školy v přírodním stylu.

Pracovníci školky a rodiče dětí pomáhají s péčí o areál Toulcova dvora. Aktivně se rovněž zapojují do příprav akcí pro veřejnost, které Toulcův dvůr během roku pořádá.

Mateřská škola organizuje školení, kurzy a exkurze pro zájemce o ekologickou výchovu z řad pedagogů i veřejnosti. Semínko intenzivně spolupracovalo s Univerzitou Karlovou a několika středními školami. Ze zahraničních partnerů stojí za zmínku spolupráce s německou Univerzitou Freiburg a Univerzitou Leuphana z Lunenburgu a Univerzitou v Rejkjaviku na Islandu. Dále spolupracuje s německou Asociací lesních mateřských škola s mezinárodní organizací OMEP (Organisation Mondiale pour 1 Education Préscolaire) – Organizací pro předškolní výchovu.

4. ZO Český svaz ochránců přírody „Botič-Rokytka“

Je poslední ze čtyř organizací, které tvoří jádro Zájmového sdružení TD. Dva její členové se účastní práce správní rady ZS TD. V roce 2013 byl jejich podíl na práci správní rady výraznější než v předchozích letech s ohledem na probíhající transformaci SEV. Nárazově spolupracují při organizaci výstav, odborných akcí a úklidových pracích v prostorách Toulcova dvora. Podílí se na odborné likvidaci křídlatky u mokřadu. Aktivně se účastnili i Dne Země pořádaného v Toulcově dvoře 20. dubna.

Řada pracovníků SEV, kteří organizují společenské akce, exkurze, klubová setkání apod., je členy této organizace.

Spolupráce ZS TD s dalšími subjekty

Zájmové sdružení a jeho členské organizace se zapojují do činností v sítích, asociacích a střešních organizacích v oblastech, ve kterých působí. Dlouholetá spolupráce s vysokými školami a výzkumnými ústavy dává možnost kvalitativního posunu po odborné stránce. ZS TD e členem Asociace veřejně prospěšných organizací.

A V P O
ČESKÁ REPUBLIKA

Poděkování

Za pomoc a spolupráci chceme poděkovat všem členským organizacím ZS TD a jejich zaměstnancům a dalším, kteří spolupracovali:

Jakubovi Moravcovi a společnosti Speed of Sound

Pavlovi Jeřábkovi

Skanska a. s.

Fóru Dárců

Firmě Rockpoint prostřednictvím značky KEEN

Marii Sovině

Lence Skoupé

PŘÍLOHA Č. 1

Rozvaha v plném rozsahu k 31. 12. 2013 (tis. Kč)

	Aktiva	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	**Dlouhodobý majetek celkem**	**390**	**140**
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0	0
II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	913	666
III	Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-523	-526
B.	**Krátkodobý majetek celkem**	**2 403**	**2 660**
I.	Zásoby celkem	192	0
II.	Pohledávky celkem	1 350	1 071
III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	763	1 584
IV.	Jiná aktiva celkem	98	5
	Aktiva celkem	**2 793**	**2 800**

	Pasiva	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	**Vlastní zdroje celkem**	**556**	**594**
I.	Jmění celkem	1 322	423
II.	Výsledek hospodaření celkem	-766	171
B.	**Cizí zdroje celkem**	**2 237**	**2 206**
I.	Rezervy celkem	0	0
II.	Dlouhodobé závazky celkem	1 053	60
III.	Krátkodobé závazky celkem	661	2 049
IV.	Jiná pasiva celkem	523	97
	Pasiva celkem	**2 793**	**2 800**

PŘÍLOHA Č. 2

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2013 (tis. Kč)

		Stav k poslednímu dni účetního období			Stav k prvnímu dni účetního období		
A.	**Náklady**	**Hlavní**	**Hospodářská**	**Celkem**	**Hlavní**	**Hospodářská**	**Celkem**
I.	Spotřebované nákupy celkem	495	3 090	3 585	286	2 466	2 752
II.	Služby celkem	785	976	1 761	455	812	1 267
III.	Osobní náklady celkem	2 905	2 631	5 536	1 551	2 484	4 035
IV.	Daně a poplatky celkem		5	5		4	4
V.	Ostatní náklady celkem	2 341	58	2 399	33	95	128
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem	137	148	285	62	179	241
	Náklady celkem	**6 663**	**6 908**	**13 571**	**2 387**	**6 040**	**8 427**

		Stav k poslednímu dni účetního období			Stav k prvnímu dni účetního období		
B.	**Výnosy**	**Hlavní**	**Hospodářská**	**Celkem**	**Hlavní**	**Hospodářská**	**Celkem**
I.	Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	13	6 828	6 841	2	4 967	4 969
II.	Změna stavu vnitro-organizačních zásob celkem	0	0	0		-4	-4
III.	Ostatní výnosy celkem	156	270	426		226	226
IV.	Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek		12	12		27	27
V.	Přijaté příspěvky celkem	72		72	38		38
VI.	Provozní dotace celkem	6 304	87	6 391	2 294	111	2 405
	Výnosy celkem	**6 545**	**7 197**	**13 742**	**2 334**	**5 327**	**7 661**
C.	**Výsledek hospodaření před zdaněním**	**-118**	**289**	**171**	**-53**	**-713**	**-766**
D.	**Výsledek hospodaření po zdanění**	**-118**	**289**	**171**	**-53**	**-713**	**-766**

PŘÍLOHA Č. 3

Celkový přehled činností na Toulcově dvoře v roce 2013

Jméno organizace	Zájmové sdružení Toulcův dvůr		MŠ Semínko		Hnutí Brontosaurus Botič		Sdružení SRAZ		Celkem
	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků	účastníků
environmentální výukové programy pro školy					734	12 982	163	2 748	**15 730**
akce pro veřejnost	82	703			52	11 720	22	1 928	**14 351**
semináře			4	80	2	115	28	770	**965**
specializační studia pro pedagogy					1	24			**24**
Rodinné centrum Mateřídouška					584	6 144			**6 144**
dobrovolnické akce	19	286	2	160	13	54	12	99	**599**
pravidelné kroužky pro děti			6	110	12	81	20	160	**351**
pobytové tábory a letní akce mimo Toulcův dvůr			2	40			10	245	**285**
příměstské tábory na Toulcově dvoře			2	45	4	79	5	121	**245**
členové klubu								445	**445**
studenti VŠ, VOŠ na odborné praxi				15		11	40	114	**140**
studenti SŠ na odborné praxi				3			13	20	**23**
dlouhodobí dobrovolníci				15	9	121		69	**205**
pracovní terapie pro osoby s postižením							1	2	**2**
klienti hiporehabilitace							30	94	**94**
počet zaměstnaných OZP		22		1					**23**
počet dětí ve výuce MŠ				76					**76**
dotazy do ekoporadny						65			**65**
návštěvníci areálu mimo akce									**40 000**
CELKEM	**101**	**1 011**	**14**	**505**	**1 411**	**31 396**	**344**	**6 815**	**79 767**